

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Elofizetési ára:
Negyedévre 2 pengő

Száma: 20 fillér.

Szerkesztőségi 107, kladóhivatall távbeszélő sz. 67.

Az új szovjetalkotmány.

A világ közvéleménye meglepődéssel fogadta az új szovjetalkotmányt. Méltán. Sztalin sakkhuzásával „békés eszközökkel” nyomulhat be majd mindazon országokba, ahol diplomáciai kapcsolata van, mert az most tizenhatszorosára növekszik meg. Hogy ez mit jelent, ismerve a szovjet-propaganda eszközeit alig lehet kétséges. Ezen túlmenően azonban a háború után a szövetségesek győzelme esetén megalapítandó népek tanácsában a szovjet szavazatok nem egyet, hanem 16-ot jelentenek majd, tehát máris biztosította magának Sztalin a szótöbbséget.

A szövetségesek eleinte az Atlantic Chartára hivatkoztak, erre bizonyára éppen a Szovjet nyomás miatt mind kevesebbet hivatkoztak s ezzel elveszítették azon eddig semleges nemzetek bizalmát is, akik többé-kevésbé szimpátiával kísérték a szövetségesek diplomáciáját és háborúját.

Most a kismiszterek megmentőjeként Sztalin lépett a porondra s hogy elhatározását mennyire komolyan veszi máris igazolja, hogy Ukrajna és Fehéroroszország élén már „önálló” külügyi népbiztosok állanak.

Hogy mit szólnak Sztalin lépésére szövetségesei az az ő dolguk. Van azonban ennek az egyszerre kirobbant nagy „felszabadításnak” néhány homályos része is. Legelsőbb maga az orosz forradalom eddigi alakulása. Tudjuk, hogy Lenin és Trockij voltak azok, akik 1923-ban határozatlan kimondatták, hogy a szovjetunióban a legkisebb népeknek is joguk van nyelvük használatához és régi tradíciói megővéséhez. Ennek következtében pl. Tiflisben, ahol 23 nemzetiség lakott 23 színház épült. A nyelvükben és nemzeti szokásaikban mind jobban megerősödött szovjetköz-társaságok azonban Sztalin

uralomrajutása után mind kényelmetlenebbül érintették nagy pánszlávprogramját s 1934-ben bezárták az összes nemzetiségi iskolákat s 1938-ban már gyakorlatilag is, csak az orosz nyelv volt az irányadó.

Sztalin tehát a Leninizmust tökéletesen felszámolta s ezzel volt nagy ellenfele alkotásának utolsó nyomait is eltüntetve. Elképzelhető lenne, tehát, hogy a nagy ellenfélnek eszméihez visszatérve Sztalin éppen akkor nyissa meg ismét a nemzetiségi iskolákat, egyetemeket, színházakat és könyvtárakat, amikor legfőbb céljának eléréseért: a pánszláv világalomért birodalma minden nemzetiségét befoga? Trockij keserű vallomásai meggyőzhetnek mindenkit, hogy

ez elképzelhetetlen. Lehetnek itt majd látszat „szabadságok” de a legfőbb hatalom továbbra is a kommunistapárt marad, amelyet Moszkvából irányítanak a G. P. U. ellenőrzése mellett. Egy azonban máris bizonyos, ami a lengyel kérdésben máris megmutatkozik.

Ezentúl már nem Moszkva tárgyal a lengyel kérdés már Fehéroroszország és Ukrajna kérdése, akik azonban máris mohóbbak, mint Moszkva, mert a Curzon vonalat sem ismerik el, úgy hogy majd a „mérsékelt” Moszkva fog esetleg közvetíteni, ami bizonyára eredménnyel is fog végződni, u. i. az új ukrán külügyi népbiztos Korneicsuk felesége Wanda Wassilevska Sztalinék lengyel elnökjelöltje.

Megmozdultak a kölkedi gazdák.

A több és jobb termeléshez nem elegendő a szorgalom, ahhoz mind több és több szaktudás kell. Ez a tény készítette — örömeinkre — a kölkedi gazdákat is, hogy megszervezzék azt a hathetes tanfolyamot a mohácsi m. kir. téli gazdasági iskola fennhatósága alatt, amely napi négy órás oktatás után február 6-án ért véget, amikor is ünneplés keretében közölt avatást fel az azon résztvevő 37 gazdát ezüstkalászos gazdává. Nemcsak fiatalok, hanem idős gazdák is résztvettek ezen a tanfolyamon s öröm volt nézni, amint a gyerekek „szurkoltak” afyjuk feleletének sikeréért.

Igen, megmozdultak a kölkedi gazdák s példát mutattak, mint kell összegezgetni a szorgalmat a tudás fokozásával.

Február hó 6-án, vasárnap *Nemeth Jenő* m. kir. Földművelésügyi miniszteriumi előadó, vizsgabiztos, *Horváth Miklós* főszolgabíró, *Gereby György*, vármegyei gazd. főfelügyelő, *dr. Pap Ferenc* gazd. tanácsnok, *dr. Simon Vendel* gimn. tanár, *Szilvassy Imre* mohácsi gazd. felügyelő *Hetényi János* körjegyző, *Nemet Géza* gab. kereskedő és még sokan mások előtt kezdődött a mindvégig nagy élményt jelentő vizsgálat. Hiszekegy után *Orosz Gyula* m. kir. téli gazd. iskolai igazgató, a tanfolyam vezetője

üdvözölve a megjelenteket beszámolt a tanfolyam menetéről hangsúlyozva, hogy küönös örömet jelentett a tantesületnek, hogy a tanfolyam résztvevői mindvégig a legnagyobb szorgalommal és tudásvágygal látogatták az órákat.

Nemeth Jenő miniszteri biztos köszöntve a tanfolyam hallgatóit megnyitotta az elméleti vizsgát. A növendékek *Orosz Gyula* gazd. isk. igazgató, *Kovács József* és *Mjazovszky Géza* g. isk. tanár, *Bekes Károly* tanító, *Hetényi János* körjegyző, előadók, kérdéseire az állattenyésztésből, üzemből, állategészségügyből, gyümölcsstermelésből, méhészetből, áll. tudnivalókból, tűzrendészetből stb. szobbnél szebb feleleteket adtak s igazolták igazgatójuk szavait, hogy a hat hetet kgmoly tanulással töltötték el. Az elméleti vizsga után a tanfolyam önképző Gazd. körének díszgyűlése következett.

Kántor Gyula aranykalászos gazda, köri elnök megnyitó szavaiában rámutatott Kölked közszeg gazdasági elmaradottságára, pedig a kölkedi határ ősi magyar föld s ezért az ősi magyar föld megtartásáért és felvirágztatásáért indult ez a tanfolyam s hiszi, hogy azt további tanfolyamok fogják követni. *Csomor János* g. daköri jegyző a gazdakör eredményes működéséről adott

beszámolót. *Gacza Jenő* lendülettel szavalata után *Csomor Gyula* „A belterjes gazdálkodás előnyei” címmel tartott igen értékes és nagy figyelemmel hallgatott szabadelőadást.

Majd *Molnár Lajos* kitűnő szavalata után *Babos József*: „Gazdálkodásom és Fogattartásom ma és a jövőben” című szabadelőadásában tárgyilagos megalapozottsággal mutatott rá az ökörtartás előnyére a jó helyett. *Nagy József* szép szavalata után, *Kis Bózsa József* a Szövetkezetek jelentőségét fejtegette.

Befejezésül *Bekes Károly* tanító vezénylete mellett a tanfolyam hallgatói katonanótákat adtak elő.

Elnöki zárzó után *Nemeth Jenő* miniszteri biztos meleg szavakban köszönte meg a tanfolyam hallgatóinak szorgalmát. Ezzel a szorgalommal hitet tettek amellett, — mondotta — hogy ma már nem elegendő az a tudás, amit apáinktól örököltünk, mert az élet nagy rohanásában a jó gazdának is állandóan tanulni és ha'adnia kell a korral. Majd a növendékek egyenként a biztos elé járultak, aki kézfogással ezüst kalászos gazdakká avatta őket míg az ezüstk-alászos jelvényeket *Bekes Károlyné* tűzte a halgatók mellére, aki a tanfolyam ilyen nagy-szerű megszervezésének egyik faradhatatlan munkatársa volt. A szép és mély benyomást keltett ünnepséget a Himnusz zárta be. Majd a kiállítás megtekintése következett.

Akiállítás látogatottsága igazolja, hogy az a közöny, ami eleinte megnyilvánult a tanfolyammal szemben eloszlóban van s az utórok jó munkát végeztek, amiért elismerés illeti *Orosz Gyula* m. kir. téli gazdasági iskola igazgatót és lelkes tanári karát, *Hetényi János* kökedi körjegyzőt, *Bekes Károly* tanitót és feleségét, és *ifj. Kántor Gyula* gazdaköri elnök vezetése mellett mindazokat, akik a tanfolyamot becsülettel végig is jártak.

A tanfolyam növendékei mohácsi és kökedi vendégeket az ünnepség befejeztével magyaros vendéglátásban részesítettek.

Uj utakra léptek a kölkedi gazdák s hisszük, hogy tettüket követni fogja más községek gazdaltársadalma is.

— **Rébamag beváltás.** A közellátási hivatal felhívja a termezők figyelmét, hogy akinek beszállítási kötelesség teljesítésére szánt rébamagja van, 1944 évi március hó 1-ig még beadhatja bármely jogosított kereskedőnél.

Katona öröm...

Mohács város közönsége és a keresztény társadalmi egyesületek áldozatos lélekkel szereztek örömet a mohácsos örszolgálatot teljesítő magyar katonák részére, amikor is a mohácsi Szociális Misszió, Mansz és a Leányklub nemes lelkű magyar asszonyai és leányai a polgári iskola fiú és leánytanítványai a mai nehéz viszonyok ellenére is válogatott husznéműekkel, térszafélékkel, cigarettával, befőttel, gyümölcsrel, cukorkákkal, és különböző italokkal kedveskedtek az említett magyar katonáknak. Ugyancsak a Városi Gimnázium tanuló *Mudrany István* tanár vezetésével több száz levélpapírt, levelezőlapot bélyeggel ellátva juttattak a katonáknak.

Az említett szeretetszolgálatok eddig három részletben kapták a katonák, minden egyes alkalommal bőségesen ellátva őket minden jóval. A *Szociális Misszió magyar asszonyai: vitéz Szőnyi Alojz* elnöknő vezetésével a dícséretet érdemelnek áldozat készségükért és odaadó szeretetükért, hogy az alábbiakkal kedveskedtek a katonáknak: 30 liter bor, 42 kilogramm sütemény, 25 kg. husnemű, alma, tojás, aszaltgyümölcs, cigarettaszappan, só-paprika, levelezőlap, bélyeg.

A felsoroltak alapján kb. 107350 P értékben előállított szeretetszolgálatok előállítását és elkészítését vállalták és szeretettel küldték a katonáknak.

Ugyancsak a MANSZ magyar asszonyai hasonlóképpen ajánlódzkodtak a magyar katonáknak: Fáradhatatlan munkával és odaadással és sok-sok szeretettel segítettek elő katonáink örömeit, egy-egy szeretetszolgálatot.

Négy nagy kosárban szállították el a kb. 25–30 kg. husneműt, 43 kg. süteményt, 27 l. bort, csokoládét, cukorkát, gyümölcsöt, cigarettát, dohányt, levélpapírt, levelezőlapokat, szalámit, hurkát, kolbászt, szalonát. Az említett adományok összege itt is meghaladta 1070 pengőt.

A harmadik csoportban hasonlóképpen szerzett örömet a magyar katonának a Leányklub, a polgáriskola és gimn. növendékei szintén a fentemlítt életmiszterrel, borral, cigarettával, édességekkel és minden jóval arra törekedtek, hogy a magyar honvéd írárt érzett szeretetüket kifejezésre juttassák és keresztényi áldozatkésztségüknek követendő példáját adják. Éreznek, tudják magyar katonáink, hogy egyek vagyunk a szeretetben és az áldozatkészségben.

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindenkinek, aki e nemes munkában velünk volt, fáradozott és áldozott a magyar katonáért.

A Mohács-szigeten Sárhátot gazdaszövetkezet alakult.

Örvendetes jelenség, hogy földműves társadalmunk mind jobban és jobban ráésmél a földműves szövetezettek nagy horderejű fontosságára, — s a szövetezettekben már nem olyan intézményt látnak, amely a gazdaérdekek ellen, hanem egyenesen a gazdaérdekek határozottabb támogatására a termelés folyamatosságának és nagyobb kiaknázásának lehetőségeit rejti magában.

Örömminkre szolgál, hogy a mohácsi Sokácok Magyar Olvasókörének gazdasági Szövetkezetének megalakulása után most a Mohács-szigeten megalakult Sárhátai Östermelő „Hangya” szövetezettel megalakulásáról és eredményes működéséről számolhatunk be. Ez a szövetezettel a Szigeten az első gazdasági Szövetkezés s mint ilyen minden bizonnyal rövid működés után alapja lehet az összes szigeti gazdaérdekeltségek egybefogására.

A gondolat megszületésének bölcsőjét a Mohács-szigeti sárhátai Gazdakörben ringatták, ahol 1943 januárjában *Becker Lajos* agilis és fáradhatatlan tanító indítványára a gazdák traktorbeszerzésre szervezkedtek. A közbejött háborus nehézségek az ügyet eleinte holpontra juttatták. *Becker Lajos* és legközelebbi munkatársai *Pávkovics János* köri elnök és *Szurcsik József* gazdálkodó nem vesztek el az azomban munkakedvüket s hosszas és fáradtságos utánjárásal megszervezték mégis a szövetezettel, amely végül is 16000 P-ös alaptőkével megalakult 1943 évi decemberében megtarthatta a szövetezettel alakuló közgyűlést, amelyen az Alsódunántuli kamara képviselőiben *Vogronich Pál* kamarai titkár, a Hangya Központja részéről pedig *Váradi Sándor* gépellenőr és *Sándor Alajos* Hangya körzetvezető vettek részt. Az alakuló közgyűlésen a tagok teljes összegben befizették a jegyzet üzletrészeket, úgyhogy a szövetezettel megalakult Mohács-szigeti Sárhátai Östermelő „Hangya” Szövetkezet névvel.

A m. kir. Földművelésügyi miniszter a gépszövetkezetnek azonnal ki is utalt a „Hangya” közvetítésével egy drb. traktort társával és mélyszántó ekével. A traktor és a tárcsa már meg is érkeztek, úgyhogy a korábbi munkákat már a szövetezettel géppel végezhetik a gazdák az őket megillető kedvezményes áron, ami a bérszántási összegnél lényegesen alacsonyabb. A szövetezettel máris elhatározta, hogy további gépeket így különösen cséplő, egyetemes zuzó és magtisztító gépeket fog beszerezni.

Megindult tehát a Mohács-szigeten egy olyan munka, amelynek jelentőségét ma szinte még írásban sem foglalhatjuk. Eredménye a többszörösen fog elsősorban megmutatkozni, de nem utolsósorban szolgálja a közösségi eszmét. A gépszövetkezet megalakításának és kivitelezésének eszméje *Becker Lajos* tanítótól indult ki, aki fáradhatatlanul járta a szigeti

gazdákat s az eleinte bizalmatlanul fogadott gondolat lassan tetszésre talált. Ennek a fáradhatatlan munkának eredménye az első mohácsi szigeti gazda szövetezés, amely *Becker Lajos* elnöke mellett minden bizonnyal a jövőben meg is fog felelni a hivatásának. A szövetezettel megalakulása, a gépek beszerzése körüli munkában lelkesen támogatta a szigeti gazda társadalmat *Pétery Károly* ny. igazgató-tanító, aki készséggel ajálta fel tapasztalatait és hasznos utmutatásait, a szövetezettel megalakulásában és működésében nagyjelentőségűek voltak.

A szövetezettel, mint „Hangya” szövetezettel alakult meg s a Hangyan keresztül a szövetezettel egyben, a gazdasági munkához szükséges anyagokhoz mint pl. műtrágya, permetezőszerek, zsákok stb. is előnyösebben juthat majd hozzá a jelenlegi nehéz gazdasági viszonyok közepette is.

Hisszük és reméljük, hogy a Sárhátai Östermelő „Hangya” Szövetkezet munkájáról még sokat fogunk hallani, mert munkájával nemcsak a szigeti gazdátársadalom s ezzel közvetve Mohács város érdekeit hanem mint végül az ország megerősödését is szolgálja s minden olyan munka, amely a magyarság megerősödését szolgálja mindenkor csak nemes, tiszteletreméltó és felemelő lehet. Isten áldását kérjük a legfrissebb mohácsi gazdátársulásra.

Szabadliceum.

Korunk szellemi érdeklődése a néphagyományok felé fordul. — Oka a politikai nemzet fogalmának helyettesítése a biológiai faj-nemzet fogalmával. Trianon után sok millió magyar elvesztette nemzeti élelfeltételét s népi értékeire támaszkodva tudta csupán megőrizni nemzeti jellegét. — Megindultak a néphagyományok gyűjtése s elsősorban a zenére irányult a figyelem.

Bartók és *Kodály* nevéhez fűződik az ősi magyar zene eleminek tudományos kivizsgálása, melynek során több ezer régi magyar dallam került felszínre a néphagyományok eldugott mélységeiből. Erről az ősi magyar daltól tartott tudományos meg alapozottságú, lelkes és színes előadást *Kövesi Józsefné* polgári iskolai tanárnő folyó hó 3-án. Hogy megszerethessük a dalt — kezdte előadását Kövesiné — ahhoz elsősorban az szükséges, hogy meg is ismerjük a dal szerkezeti elemeit. A zenei hang keletkezését, mibenlétét, a hangok egymáshoz való viszonyát tisztázta fogalmilag az előadó. Rámutatott a rezgés, időtartam és ritmus jelentőségére. Csakis ezen elemi fogalmak tisztázása után térhetünk rá a magyar dallam zenei felépítésének tárgyalására.

A magyar dallamot a népdal őrítte meg. Mi a népdal? *Bartók* meghatározása szerint olyan dallam, melyet sokan, sokáig énekeltek. A népdal ösztönzerű zenei alkotás. A magyar népdal alkati rokonságot áruel a finnugor népek dallamával. Ez döntő bizonyíték ázsiai eredetéről. A magyar dallam abban különbözik elsősorban az indogermántól,

hogy míg az octávjellegű, tehát 8 hangból áll, addig a magyar csupán 5 hangot ismer. Ez a pentatónikus hangrendszer. Érdekes jelenség, hogy az ősi gregorián ének is az ötszólamú dallamon épül fel. A hangrendszer tisztázása után legfontosabb a ritmus megállapítása. A magyar dallam a tánc ritmusához és nem a szöveghez alkalmazkodott —

A előadó cseremis és magyar dallamot mutatott be s rámutatott a kettő között még laikus fül számára is észrevehető dallamazonosságra. De kimutatta a különbözőségeit is, amely elsősorban abban áll, hogy a magyar szereti a változatosságot s idegenkedik a megszokottól. Majd áttért az előadó a magyar dallamok flosztására a dallamokat alkotó skála és ritmus alapján. Kb. 1200-ra tehető a legjobb dallamok száma, az újabb típusuakból kb. 3200, az u. n. idegenszerű dallamok száma már meghaladja a 4000-t. A táncdallam tulajdonképpen az ősi kanasztáncan épül fel, ebből fejlődött a verbunkos tánc.

A csárdás mindössze százéves multra tekint vissza. Ez már a középosztály alkotása. Sajnos, a középosztály vagy közelebből a magyar urisztály lenézte osztály személet alapján az ősi dallamot s inkább idegenből vett át motívumokat. Így idegenedett el az ősi magyar dal, mely pedig a maga nemében tökéletes zenei alkotás.

Nemzete ellen vét s saját magát foszlja meg az, aki nem ismeri meg ősi dallamát, — fejezte be nagyszabású s a magyar lelkiismeretnek is szóló tanulságos előadást *Kövesi Józsefné*. Előadását a polgári fiúiskolának I. osztályának énekkarátette személtessé régi, szép magyar nóták előadásával, melyek a hallgatóság lelkében a legigazabb gyönyörűséget vártotta ki.

Február hó 17-én dr. Szabó Zoltán Pál egyetemi m. tanár, a *Dunántúl és Tudomány Intézete* címen tart előadást.

A téli étrend összeállítása

(A Közéllátási Hivatal közleménye a Közéllátási Ertesítő alapján)

II.

Elsőrendű fehérje forrásunk a hús és a tojás, a különféle disznótoros eledelek. Mind a falusi, mind a városi lakosság téli ellátásának egyik igen előnyös és egészséges időszaka a disznóölés ideje. Fajuhelyen sajnos, legtöbbszőr túlságos gyorsan fogyasztják el a teölt disznóhúsát, a célszerűség és a beosztás lehetőségeit teljesen figyelmen kívül hagyva. Sokkal jobban tennék, ha a hús legnagyobb részét felfűstölnek vagy kolbásszá dolgoznak fel, mert így kisebb adagokra elosztva, tovább élvezhetnék. A disznóölés alkalmával számtalan olyan táplálékhoz is juthatunk, amelyek biológiaiag tekintve még sokkal értékesebbek, mint a hús. Közéjük tartozik a vér, a máj, a vesé, a velő.

Vegyük először a vért. Benne mindent megtalálhatunk, amire a szervezet sejtjeinek szüksége van. Ez könnyen érthető is, hiszen a vér testünk összekötő, az egyik helyről a másikra áramló szerve. Sokan a vért nem

— **Lugkövet ivott.** *Kaszper Sándorné* sz. *Kovács Anna* mohácsi lakos lugközoldatot ivott, majd fájdalomban kiszaladva az udvarra a kutba ugrott. A szomszédok, a mindenáron meghalni akaró asszonyt a kutból kimentették és súlyos égési sebekkel beszállították a mohácsi László kórházba.

kedvelik sajtáságos szaga miatt, pedig egyáltalán nincs igazuk, mert ha megfelelő módon készítjük el, akkor a jellegzetes vérszagból semmi sem érezhető. A vér, mint eledel főként azért fontos, mert kiváló fehérjét szolgáltat. De van benne sok értékes vitamin, erjesztő és ásványi anyag is.

Ez utóbbiak közül a legfontosabbak egyike a vas. A vas a vérfesték egyik jelentős alkotórésze hiányakor vérszegények leszünk, mire testünk ellenálló-képessége is csökken. Szervezetünkben aránylag sok, átlagosan három gramm (egy nagyobb vasszögnek megfelelő mennyiségű) vas van. Hogy ez a mennyiség állandó maradjon, a vas pótlásáról gondoskodnunk kell. Mivel sok ételismiszerünkben hiányzik a vas, jól tesszük, ha időnként vastartalmú eledelt fogyasztunk. Erre a vér kiválóan alkalmas. Sajnos, még mindig igen sok vér pocskékolódik el manapság, nemcsak disznóölés-kor, hanem a csirke, liba vágása-kor is. Pedig minden cseppet fel kellene használnunk. A vért a szagán kívül sokan azért nem szeretik, mert aránylag gyorsan romlik s így vélik, hogy csak friss állapotba fogyasztható. E véleményünk azonban téves, mert a frissen fogyasztandó véren kívül, amelyből vérpörköltet, vérpástétomot, vagy húsvagdálékhoz hasonló vagdálékot is csinálhatunk, hosszabb ideig eltartható füstölt véreshurkát is készíthetünk. Tekintettel arra, hogy a vér különösen gyermekeknek egészségének és fejlődésének válik hasznára, fontos, hogy időnként az a városi ember és gyermek is táplálkozzék vele, akinek nincs része a disznóölés örömeiben. Jól teszi tehát a városi polgár, ha két-három-hetenként megbízható helyről véreshurkát vásárol.

Másik igen értékes disznótoros étel a máj. A májat táplálékként kellemes íz-anyagai miatt már régen felhasználták, anélkül, hogy sejtették volna, mennyi értékes vegyület kerül általa a szervezetünkbe. A máj a test legnagyobb anyag csereközpontja, minek folytán számtalan tápanyag halmozódik fel benne. Ez okból nemcsak értékes fehérjét, szénhidrátot, zsírt szolgáltat, hanem sok vitamint és ásványi anyagot is. A máj vas-, és réztartalmával, továbbá a benne felhalmozott különleges hatóanyaggal előnyösen befolyásolja a vérképzést.

A máj olyan értéket képvisel, hogy bizonyos esetekben gyógyszerként is használják. Még nem is olyan régen a vészes vérszegénység halálos betegség volt. Ma már sikerült májjal, vagy májkivonattal meggyógyítani, mert kiderült, hogy a hiányos vérképzésnek oka a májban található hatóanyag hiánya. Mivel sok olyan vegyület van benne, amely a főzés és sütés hatására gyorsan tönkremegy, célszerű a májat vastag szeletekre vágva, zsírban hirtelen éppen annyira átsütni, hogy nyers ide eltűnjön, de azért a szelet közepe többé-kevésbé nyers maradjon. Ilyen alakban a legértékesebb, de még akkor is igen becses eledel, ha főzzük, vagy sütjük, mert tápanyagainak gazdag tárából még így sok megmarad.

Igen sokatérő eledel a vese és a velő s nem megvetendő végül a disznósajt sem. Mikor az ember a disznóapróléknak ezt az elkészítés módját kieszelte, úgy látszik ösztönösen megérezte, hogy különféle szervekből készült disznósajt nemcsak jóízű eledel, hanem még az egészségre is kedvezően hat. A disznósajtba kerülő szervek ugyanis igen jól kiegészítik egymást. A régi jó szokások manapság sokkal többet érnek, mint régen. Ilyen jó szokás az, hogy vidéki rokonok és ismerősök kostolót küldenek egymásnak. A csomagokban megtaláljuk a véres, májashurkát, kolbászt a rendszerint nem hiányzik belőle a disznósajt sem.

Különböző időben érkező csomagok segítségével nagyon jól meghosszabbíthatjuk azt az időszakot, amikor értékes belsőségekkel látjuk el szervezetünket, amellyel kitűnően szolgálhatjuk egészségünk javát.

Folytatjuk.

Nagy művészi esemény volt Erik Jørgensen és Werner Dommes hangversenye.

A Költészet átomvilága és az élet rideg valósága sohasem álltak oly szeges ellentétben mint napjainkban. Van e ember ki jól érezné magát ebben a felfordult világban és ne vágyódnék el valami képzeletszülette boldog világba? Ez az elvágyódás a romantikának jellemző vonása s úgy a romantikusoknak manapság mindnyájan lelki rokonai vagyunk. Innen érthető az a meleg siker, melyet Erik Jørgensen baritonénekes és Werner Dommes a müncheni zeneművészeti főiskola tanára a mohácsi közönség előtt arattak. A két jeles művész finom érzékkel állította össze gazdag műsorát. Színes és üdítő változatosságban szólaltatták meg a legkiválóbb romantikus zeneszerzők líráját Schubertől egész napjainkig. Külön is kiemelendő, hogy számunkra eddig ismeretlen rejtett kincsek hoztak elének. Schubertnek anekdote költeményére írt dala. „A lánthoz“ művészi hitvallás; megkapott szemesveretű dallamával, igaz érzésével s harmonia rendszerének csodálatos hanghatásával. A „Nyugtalanosság“ elnyúlhatetlen bizonyult ezúttal is. Megkapó benne az izgatottan száguldó bevezetésből felszárnyaló, áradó lendületű refrén. Schumann dalai közül kiemeljük a finomszavú Eichendorff szövegeire írt kompozíciókat. A költemények szívsajdító borongását meggyőző erővel szólaltatta meg Schumann lantja.

Brahms dalai a dallamok széles vonalaival s az érzelmek nemes tartózkodásával, a feldolgozás rafinált egyszerűségével ragadták meg hallgatóságát. Loewe két műve közül „Szent Ferenc“ áhitattal és gyengéd bájjal rajzolta meg a Poverello alakját.

E legenda mellett megrendítően hatott az előadott „Edward“ című ballada tragikus komorsága, s a szörnyű litok kipattanása lélekzet elállító hatással volt a hallgatóságra.

Hugo Wolf három dala közül az „Elrejtőzés“ és „Weyla éneke“ egyaránt a romantikus elvágyódást fejezték ki, úgy ahogy azt Möricke, a romantika mélyérzésű nagy lírikusa szavakba öntötte.

Befejezésül a romantikának két, még jelenleg is élő aggmestere szólalt meg. Az első Richard Trunk, nálunk még szinte ismeretlen. Amennyire első hallásra meg lehetett ítélni, rendkívül bővérű dalszerző, ki a kísérletbe beszólt finoman cizellált kontrapantikus munkával megérdemelt tetszést aratott. Richard Strauss dalai közül a Titkos felhívás nem annyira dalszerűségével, hanem operai szárnyalású nagyarányosságával, káprázatos kísérletével s a föltétlen hatásra felépített befejezésével bilincselte le a hallgatóságot.

Az előadó Erik Jørgensen nemcsak mint kamaranékes, hanem mint operaénekes is kiváló helyet foglalhatna el. Hangvétele az olasz énekhangományokon alapul. Finom pianissimoi és hatalmas fortissimoi széles dinamikai lehetőségeket árultak el. Különösen ki kell emelnünk azt a lány hangvételt mely a legmagasabb hangfekvésben is egyik legnagyobb erőssége volt. Kellemes zengésű baritonhangjának fényét, érzeki melegségét csak a nagyfokú kiegyenlítés adhatta meg. A magas fekvésben is érezni lehetett a mell nagyarányú rezonanciáját, amit valóban csak kiváló énekeseknél tapasztalhatunk. Előadómódja változatos, finom művészi érzékkel alkalmazkodik az előadott művek jellegéhez. A lány lírai előadás és a drámai lendület egyaránt birtokában áll.

A kísérletet ellátó Werner Dommes ugyancsak kiváló pianistának bizonyult. Billentésmódja minden hozzáértő számára valószínűleg élmény volt. Poétikus lágyág és viharzó szenvedély egyaránt benne rejlik ujaiban. Mindent összevetve kiváló élvezetben volt részünk, amit a közönség lelkes letzással jututtatott kifejezésre. A halás művészek ráadásul Robert Franznak egy gyönyörű dalával és Beethoven „Isten dicsőségével“ búcsúztak Mohácstól, honnan a legszebb emlékekkel távoztak. Kedves szójárásuk szerint: „Alles war furchtbar nett!“

Kövesi József

HIREK

Kitüntetés. A Kormányzó Keveházi József kisnyarádi lakosnak a Magyar ezüst érdemérmét a hadiszállalon. Magos Lajos mohácsi lakosnak okirati dicséret elismerést adományozott.

Tantestületi hír. Dr. Virág Ferenc megyéspüspök a Pécs-egyházmegyei R. Kat. Tanítóképző Fegyelmi Tanácsát 1944—46. évekre újjászervezte. Az új fegyelmi tanács tagja lett Mohácsról Schneider Lajos igazgató tanító.

Tűzifaszükséglet bejelentése. Az 1944—45. évi tűzifaszükséglet biztosíthatása végett a közellátási ügyosztály felhívja a közönséget, hogy a jövő évi tűzifaszükségletét még február hó folyamán jelentse be Sík Sándor vagy Fóris István fakereskedőknél.

— Kinevezés. A pécsi MÁV üzletigazgató Schmidt László Abasár-Kereszturra állomás felügyelőjévé nevezte ki.

— Névváltoztatások. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy Pazaurek József cipész-mester mohácsi lakos nevét „Pazar“-ra, özv. Szépe Györgyné mohácsi születési családnévét „Pazar“-ra, Pazaurek Terézia dunaszekcsői lakos „Pazar“-ra, Pantyata Miklós kereskedő budapesti lakos „Pereszlyényi“-re változtassa át.

— Mohács a Népművelési Bizottság programjában. Baranyavármegye Iskolánkülső Népművelési Bizottsága február hó 3-án tartotta közgyűlését Pécsen a vármegyei házában dr. Horváth István alispán elnöke mellett. A közgyűlés megállapította a Bizottság 1944 évi programját, amelynek első legfontosabb állomása a népművelési előadók részére indítandó tanfolyam. A közgyűlés elhatározta, hogy Somogy, Tolna, Zala és Baranya vármegyék részére népművelési előadóképző tanfolyamot rendez. Elhatározta, hogy az előadóképző tanfolyam helye Mohács lesz.

— Halálozások. Érsek Károly életének 59. évében február 3-án elhunyt. Temetése február hó 5-én volt, nagy részvét mellett a mohácsi katolikus temetőben. Halálát özvegye özv. Érsek Károlyné Klincsics Anna, gyermekei, édesanyja, unokái és kiterjedt rokonság gyászolja.

Id. Tóth Józsefné sz. Barbély Mária életének 76. évében február hó 3-án elhunyt. Temetése február hó 5-én volt a római temetőben, nagy részvét mellett. Halálát férje Id. Tóth József, gyermekei, unokái, déd-unokái és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Özvegy Tóth Istvánné szül. Mészáros Mária életének 63. ik évében elhunyt febr. 9-én. Temetése 11-én volt nagy részvét mellett. Halálát gyermekei, unokái és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Köszönetnyilvánítás. A Kölköden rendezett m. kir. gazdasági tanfolyam vezetője ezután is köszönetét fejezi ki Zsolt Antal, Bauer Károly, Varga Ferenc és Schleich Ferenc mohácsi gépkereskedőknek azon gazdasági eszközökért, melyekkel a tanfolyamot megajándékozták s amiket a tanfolyam vezetősége szorgalomdíjként osztott ki a növendékeknek.

— Mestervizsgák. Sikeresen tették le az ipari mestervizsgákat: Becker Péter németbolyi lakos az asztalosiparból, Bayerle Ádám, Dallos János, Jelusics Antal, Ment János, Weigerding Jakab mohácsi lakosok a molnár iparból, Schneider Antal lánycsoki lakos a villanszerelésből, Barcskai József, Eifried Péter, Kovács Piroška, Spitz József mohácsi, Gyurcsin Márton darázi lakosok a fodrász iparból, Schaffer Mátyás mohácsi lakos a fűrészfabászatból, Kovács Ferenc, Schneider Béla mohácsi lakosok a kovács iparból, Bitter József és Schneider Ottó németbolyi lakosok a hentes és mésszáros iparból, Kulutac Katalin darázi lakos a női szabó iparból, Kajtán Imre és Stocker Antal mohácsi lakosok a sütőiparból.

— **Újabb nagyszabású hangverseny Mohácson.** A német nyelvtanfolyam nagyszerű harmadik hangversenye után február 20-án vasárnap ismét nagy művészi élményben lesz része a mohácsi zeneszerető közönségnek. **Takács Jenő**, a pécsi zene-konzervatórium igazgatója, négy tanártársával látogat el hozzánk, hogy szívsz programjukat nálunk is bemutassák. A Pécsi Zenebarátok Egyesületének rendezésében Pécsen már több ízben telt házat vonzottak hangversenyeik. A mohácsi hangversenyük sikerének biztosítéka az európai nívojú műsoruk, művészi játéuk, és maga **Takács Jenő** igazgató, aki nemcsak a magyar rádióknak és a fővárosi hangversenyeknek kitűnő szolista, hanem elsőrangú magyar szerző, kinek művei nagy külföldi hangversenyeken szerepelnek. Örömmel és büszkeséggel állapítjuk meg, hogy Mohácson a hangversenyek nagy közönséget vonzanak. Biztosak vagyunk felőle, hogy a pécsi konzervatórium tanárainak hangversenye nagy sikerű lesz és a mohácsi közönség szeretetébe fogadja kitűnő pécsi vendégeinket. A hangverseny a városházán fél hat órakor kezdődik. Jegyek a gimnáziumban kaphatók.

— **Erősen kell csomagolni a tábori postacsomagot.** A posta-vezérgazgatóság közli, hogy a rosszul burkolt tábori csomagok felesleges munkát rónak a postára és a katonai szervekre, ezért ezentul csak tartós burkolatu csomagokat vehetnek fel a postahivatalok. Visszaélések elkerülése végett ezentul a postahivatalok csak olyan csomagot vehetnek fel, ahol az érvényes havi bélyeg levágtatlanul rajt van a levelezőapon s onnan azt a postaszóvivő vághatja csak le.

— **Lábbeli igény bejelentés.** Felhívja a közellatási hivatal azokat a hadigondozottakat, akik még egyáltalán nem részesültek kész vagy mértékutáni lábbeli kiutalásban, legkésőbb folyó hó 15-ig a bajtársi szögálat helyi megbízottjánál lábbeli igényüket jelentsek be. Tekintettel arra, hogy csak női, fú és gyermek-lábbelik állnak az ügyosztály rendelkezésére, csak női, fú és gyermek igényléseket vehet fel.

— **Ételmiserjegyek a MFTR épületben.** A közellatási ügyosztály felhívja a közönség figyelmét a következőkre: 1944. évi február hó 3-tól minden élelmezési jegyet a MFTR hajóállomás épületében elhelyezett külső közellatási ügyosztályban adnak ki, míg a cipó-utalványt és a vásárlási könyvet a városnézés épületben elhelyezett közellatási ügyosztály adja ki. A beszoigáltatási köielesseg nyilvántartásával és elszámoltatással járó teendőket a városházán elhelyezett közellatási ügyosztály végzi.

— **Süldök beszoigáltatása.** A beszoigáltatásra köielezett gazdálkodók figye métfel hívja az ügyosztályt arra, hogy rövidesen sor kerül a zsiradékkegyesgek teljesítésére felajánlott südök átvételére. Ha volna még gazda, aki a zsiradékbeszoigáltatási köielesseg teljesítésére südőt kíván leadni, az alábbi szárodokat sürgözen jelentse be a közellatási

ügyosztályban annál a csoport-vezetőnél, aki a gazdakönyvét kezelni szokta.

— **Beszoigáltatás csökkentése.** A közellatási hivatal felhívja mindazokat, akiknek összes szántóterületének kataszteri tisztajövedelme nem haladja meg a 100 koronát és az 1943. évben hadiszoigálatot teljesítettek, beszoigáltatási köielessegük csökkentése végett február hó folyamán jelentkezzenek a közellatási ügyosztály 1., illetve 4. számú helyiségeiben. Kérelem előterjesztésekor fel kell mutatni a katonakönyvet vagy a népmozgalmi nyilvántartó igazolását és a gazdakönyvet. Ezek nélkül az ügyosztály csökkentést keresztülvézeli nem tud.

— **Lopás.** A bárí templomban ismeretlen tettes egy ezüst aranyozott kehelytányért elloptott.

— **Anyakönyvi bejegyzések** 1944. február 4-től február 11-ig

Születések: Tarnai Pál Péter, Bárász Mária, Rahn István, Balogh Péter Pál, Schmidt József, Hargitai Ferenc, Kiss Ferenc, Farkas Eszter Mária, Aubert Adolf, Frech József Alajos, Cselinacz György, Gulyás József, Hornyák János, Jaksics Peter.

Hozasszokkötések: Bárász Antal és Heil Mária.

Halalozások: Tóth Józsefné 76 éves, Mákó Ferenc 89 éves, Érsek Karoly 58 éves, Nagy Jánosné 42 éves, Miszori Péter 21 éves, Balogh Péter Pál 1 napos, Tóth György 58 éves, Rodity János 87 éves, Pecsuvász Józsefné 67 éves, Mayer Antal 49 éves, Troha Mihály 43 éves, Pozsgai Pálné 33 éves, Tóth Istvánné 62 éves.

Felelösszerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

OMNIA FILMSZINHÁZ
Február 11—12—13—14
Egy szoknya egy nadrág
Február 15—16
FÉRJET KERESÉK

Nyilttér.
(Az ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelösséget a szerkesztőség.)
—
Sebök János cég üzletében, általam felindulásomban tett alaptalan kijelentéseket nem sértő vagy károsító célzattal tettem.
Egy vevője.

Ha kellemesen akar szórakozni, ne mulassa el megnézni az Iparoskör tereiben **Sárospatak és Wipp** a mágia és telepátia mestereinek szenzációs **BÜVÉSZ REVÜJÉT**
Folyó hó 12-én, szombaton, 13-án, vasárnap, 14-én, hétfőn és 15-én, kedden este 7 órai kezdettel, vasárnap délután 3 órakor rendes előadás.
Jegyelövétel: **Rosenthal Lajos** cégnél.

Köszönetnyilváníítás.
Mindazoknak, akik drága halottunk **id. TÓTH JÓZSEFNÉ** elhunyna alkalmából a temetésen való megjelenésükkel, koszorú és virágküldésével, részvétnyilváníításukkal, vagy bármily módon mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton is hálás köszönetet mondunk.
Külön köszönetet mondunk a MFTR alkalmazottak és nyugdíjasoknak, akik koszorú küldésével fejezték ki részvéttüket.
Mohács, 1944. február hó.
A gyászoló család

Köszönetnyilváníítás.
Mindazok, akik felejthetetlen halottuk **KRÉMER JÁNOSNÉ** elhunyna alkalmából a temetésen való megjelenésükkel, koszorú és virágküldeményekkel vagy részvétük bármily módon való nyilváníításával mély fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton hálás szívből jövő köszönetünket.
Mohács, 1944. február hó.
A gyászoló család.

ELADÓ a Tisza István u. 92. sz. **HÁZ** és 1 1/2 hold FÖLD a mezőn. Érdeklődni lehet:
Tisza István u/csa 92.

I diófa kombinált szekrény eladó Horthy Miklós u. 34.
Tisztelettel értesítem a kiskereskedő vevőimet, hogy fejrémegyei **savanyított káposzta** a jövő héten megérkezik.
Pap István fűszernagykesk, Mohács

ELADÓ egy ház KÖLKEDEN gazdasági épületekkel. Érdeklődni lehet:
Bükkös Béla Kölked.

Szent István utca 5 számú 3 x 1 szoba konyhás **háZ** sürgösen eladó. Ára: 36 000 P. Bővebbet: **Windhäger Karoly** Budapest, Csáky u. 49.

Megbízható **KOCSIST** felveszek, kinek felesége a ház-mesteri teendőket ellátja. Jó lakás biztosítva. **Német Géza** fuura bizományos.
Sáros 9. sz. alatti **TANYA** és a fülemüle kertben 1 lánC **FÖLD** ELADÓ.
Érdeklődni lehet **Vármege utca 3. sz.**

Piaci árak: a szerdai heti piacon:

Buza	42 75 P
Rozs	39 75 P
Takarmányárpa	38 75 P
Sörárpa	42 75 P
Zab	42 75 P
Csöves tengeri	25 90 P
Morzolt tengeri	33.— P
Bab, fehér	80.— P

MAKÓI DUGHAGYMÁT
akármilyen mennyiségben, azonnali vagy későbbi szállításra. Aprózemű hosszúkast P 100, nagyobbzeműt P 70, gömblyűt 130 P 100 kg-ként. Továbbá garantált csiraképes 1943. évi temésű hagymamagot P 14, sárgarépamagot P 12, petrezselyemmagot P 10 1 kg-ként utánvétel ab Makó szállítunk. 10 kg-os magvak rendelésénél 5% árengedményt adunk. Nagyobb vételnél kérjen külön árajánlatot.

STUHL és TÁRSA
M A K Ó
Öskeresztény leány, könyvelésben több évi gyakorlattal állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

FELVESZÜNK teljes ellátással két molnárinast.
Stelcz Tódor
K á t o l y

Egy teljesen új villanyozógép eladó. Érdeklődni lehet: Király ut 6 szám alatt.

Kártológépet minden méreletben vennék.
GRUMING
Budapest, XIV. Tábornok u 9/b.

FA-ZSINDELYT keresek megvételre napi árban.
Szabadság tér 9.

Keresek megvételre használt vagy új kerítésdrótot.
Cím a kiadóhivatalban.

Vadonatúj, kakasnélküli **Frommer 20-as vadászfegyver** kitűnő találati lappal eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

Fiatal leány **GYERMEK** mellé állást keres.
Cím a kiadóhivatalban.
Mohács m. város hegyközsége. 14/1944. szám.

Meghívó.
Mohács megyei város hegyközsége **folyó hó 13-án délelőtt 1/2 11 órakor**, határozatképtelenség esetén folyó hó 20-án délelőtt 1/2 11 órakor, a városi székház kisközygylési termében **közygyülést** tart, a következő tárgysorozattal:
1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1943. évi zárszámadás letárgyalása.
3. Esetleges indítványok.
Mohács, 1944 február 9-én.
Dr. Beck Alajos s. k. hegyközségi elnök.